

4 思考题提示

思考题1-1 试用联接词表达自然语言中的“如果……则”

$p \rightarrow q$

思考题1-2 同一律证明是否一定要用 (L1)

一定要用

定义特征函数 $\delta(p) \in S$. 设:

(1) $\delta(L2) \in S$

(2) $\delta(L3) \in S$

(3) MP 可以保持这个特征: 即 $\delta(p) \in S$ 且 $\delta(p \rightarrow q) \in S \Rightarrow \delta(q) \in S$

$\Rightarrow \{L2, L3, MP\} \vdash r \Rightarrow \delta(r) \in S$

若 $\delta(r) \notin S$, 说明 $\delta(r)$ 不能由 $L2, L3, MP$ 推出

$\delta(p) \in S$ 是一个三值函数, 定义一个三值真值表

证明 $\delta(p \rightarrow p) \notin S$ 即可

(附: 特征函数的定义)

k 元关系 $R(\subseteq N^k)$ 的特征函数 $C_R: N^k \rightarrow \{0, 1\}$ 是用下式定义的

$$C_R(n_1, \dots, n_k) = \begin{cases} 1 & (n_1, \dots, n_k) \in R \\ 0 & (n_1, \dots, n_k) \notin R \end{cases}$$

思考题1-3 演绎定理说明了什么

蕴含词的解釋: 蕴含词 (\rightarrow) 必须被解釋 (或者说赋值) 为实质蕴含 (真值表表示的蕴含)。否则, 三个公理不成立, 以及语义语法之间可能出现不一致

可以简化证明

思考题1-4 双否律 $\{\neg \neg p\}$ 无需证明, 因为 $\neg \neg p$ 与 p 相同, 对吗

不对, 在 $L(X)$ 中, 由层次性可知, $\neg \neg p \neq p$

思考题1-5 直接证明 $\vdash (\neg p \rightarrow p) \rightarrow p$ 最少需要几步

$\odot \nabla \odot$ 只能做23步的渣渣不会呀……> - <

思考题1-6

1° 语义后承与重言式有何关系

2° 论断是否成立: 任给 $\Gamma \subseteq L(X)$ 和 $p \in L(X)$, 存在 $q \in L(X)$ 使 $\Gamma \models p$ 当且

仅当 $\models q$

p 为重言式为语义后承 $\Gamma \models p$ 的特例($\Gamma = \Phi$)

1° $\Gamma = \{p_1 \dots p_n\}$ 有限

$q = p_1 \rightarrow (p_2 \rightarrow \dots (p_n \rightarrow p) \dots)$

则由语义的演绎定理可得 $\Gamma \models p \Leftrightarrow \models q$

2° Γ 无限

利用紧致性, 得到 $\Gamma \models p \Rightarrow$ 有限子集 $\Gamma' \models p$, 转为1°

思考题1-7 $\Gamma \vdash p$ 是否是可判定的

一类问题可判定的标准:

- (1) 该类问题中的每一个问题实例只有“是”或“否”两种回答
- (2) 存在一个“能行”方法A, 使得对该类问题的每一实例, A都可以在有限时间内给出正确答案

命题逻辑的可判定性 存在一个能行方法A, 对 $P \in L(X)$, 当 $\vdash P$ 时, A回答yes, 当 $\not\vdash P$ 时A回答no.

利用L的可靠性和完全性: $\Gamma \vdash p \Leftrightarrow \Gamma \models p$

因此可以通过真值表来进行判定

首先要做的就是指派和赋值 (赋值此处不需要), 对于指派, 这里要求是对变元的任意指派

(1) Γ 集有限

(2) Γ 集无穷

外延: 一阶逻辑的判定问题

1° 任给符号是否是K的公理 \checkmark

2° 任给公式 p, q, r , 是否从 p, q 用MP规则推出 r \checkmark

3° 任给公式 p, q, q 是否从 p 中用Gen规则推出 \checkmark

4° 任给公式序列, 是否是K的一个形式证明 \checkmark

5° 任给公式 p 是否是K的内定理 \times

思考题2-1 (K4) (K5) 限制条件有何意义? 举例

限制条件的意义在于保证K4, K5在任何解释域M下均恒真, 即有效式

(K4) 为一个由多到一的推论, 限制条件保证了不再有更多的约束条件出现

无限制的反例: $M\{R, \Phi, >\}$

$$\forall x \exists y R_1^2(x, y) \rightarrow \exists y R_1^2(y, y)$$

(K5) 为一个由一到多的推论, 限制条件保证了不会有约束条件被忽略
无限制的反例: $M\{R, \Phi, \{R_1^1 :> 2, R_2^1 :> 1\}\}$

$$\forall x (R_1^1(x) \rightarrow R_2^1(x)) \rightarrow (R_1^1(x) \rightarrow \forall x R_2^1(x))$$

思考题2-2 K演绎定理的限制有何意义?

无限制反例:

$$\begin{aligned} \because R_1^1(x_1) \vdash \forall x_1 R_1^1(x_1) & \quad \text{UG} \\ \therefore \vdash R_1^1(x_1) \rightarrow \forall x_1 R_1^1(x_1) \end{aligned}$$

再利用K的可靠性和完全性, 从语义上说明

思考题2-3 真在一阶逻辑里有那几个层次? 它们的关系

$$\text{三层} \left\{ \begin{array}{l} \text{M可满足: 在一个 } M \text{ 中, 在一种项解释 } \varphi \text{ 下, } p \text{ 是真的} \\ \text{M有效: 在一个 } M \text{ 中, 在任一项解释 } \varphi \text{ 下, } p \text{ 是真的} \\ \text{(模型类有效: } \Gamma \models p \text{ 在任一使 } \Gamma \text{ 中公式为真的 } M \text{ 中, 在任一项解释 } \varphi \text{ 下, } p \text{ 是真的)} \\ \text{M逻辑有效: 在任何 } M \text{ 中, 在任一项解释 } \varphi \text{ 下, } p \text{ 是真的} \end{array} \right.$$

M可满足: 设 $I = \{M, V, v\}$ 是 $K(Y)$ 的一阶解释, $p \in K(Y)$, 若 $I(p) = t$, 则称 p 在 I 下为真, 又称 p 在 M 下可满足

M有效: 设 M 为任一一阶结构, $p \in K(Y)$, 若对一切 V , p 在 $I\{M, V, v\}$ 下为真, 则称 p 在 M 中有效 (p 是 M 有效的, M 是 p 的一个模型, 记为 $M \models p$)

逻辑有效: 设 $p \in K(Y)$, 若对一切一阶结构 M , 若 $M \models p$, 则称 p 为逻辑有效的, 记为 $\models p$

思考题2-4 若 $\Gamma \models p$, 则对一切解释 I , 若 $\forall q \in \Gamma$ 有 $I(q) = t$, 则 $I(p) = t$?
不正确。

$$\Gamma \models p \Leftrightarrow \forall M \models \Gamma \text{ 则 } M \models p$$

换成一切解释, 可能其一阶结构 M 不再是 Γ 的模型, 则 \models 约束不再存在

思考题3-1 L是否“强迫” $' \rightarrow'$ 解释为实质蕴含（语义解释）

是，为了 $L1 \sim L3$ 的成立， $' \rightarrow'$ 必须解释为实质蕴含

$L1, L2, MP$ 强迫 \rightarrow 解释为实质蕴含,在此基础上， $L3$ 强迫 \neg 解释为非

5 杂记

HS直接证明

$$(1)(q \rightarrow r) \rightarrow (p \rightarrow (q \rightarrow r)) \quad (L1)$$

$$(2)(p \rightarrow (q \rightarrow r)) \rightarrow ((p \rightarrow q) \rightarrow (p \rightarrow r)) \quad (L2)$$

$$(3)((p \rightarrow (q \rightarrow r)) \rightarrow ((p \rightarrow q) \rightarrow (p \rightarrow r))) \rightarrow ((q \rightarrow r) \rightarrow ((p \rightarrow (q \rightarrow r)) \rightarrow ((p \rightarrow q) \rightarrow (p \rightarrow r)))) \quad (L1)$$

$$(4)(q \rightarrow r) \rightarrow ((p \rightarrow (q \rightarrow r)) \rightarrow ((p \rightarrow q) \rightarrow (p \rightarrow r))) \quad MP(2)(3)$$

$$(5)((q \rightarrow r) \rightarrow ((p \rightarrow (q \rightarrow r)) \rightarrow ((p \rightarrow q) \rightarrow (p \rightarrow r)))) \rightarrow (((q \rightarrow r) \rightarrow (p \rightarrow (q \rightarrow r))) \rightarrow ((q \rightarrow r) \rightarrow ((p \rightarrow q) \rightarrow (p \rightarrow r)))) \quad (L2)$$

$$(6)((q \rightarrow r) \rightarrow (p \rightarrow (q \rightarrow r))) \rightarrow ((q \rightarrow r) \rightarrow ((p \rightarrow q) \rightarrow (p \rightarrow r))) \quad MP(4)(5)$$

$$(7)(q \rightarrow r) \rightarrow ((p \rightarrow q) \rightarrow (p \rightarrow r)) \quad MP(1)(6)$$

$$(8)((q \rightarrow r) \rightarrow ((p \rightarrow q) \rightarrow (p \rightarrow r))) \rightarrow (((q \rightarrow r) \rightarrow (p \rightarrow q)) \rightarrow ((q \rightarrow r) \rightarrow (p \rightarrow r))) \quad (L2)$$

$$(9)((q \rightarrow r) \rightarrow (p \rightarrow q)) \rightarrow ((q \rightarrow r) \rightarrow (p \rightarrow r)) \quad MP(7)(8)$$

$$(10)((q \rightarrow r) \rightarrow (p \rightarrow q)) \rightarrow ((q \rightarrow r) \rightarrow (p \rightarrow r)) \rightarrow ((p \rightarrow q) \rightarrow (((q \rightarrow r) \rightarrow (p \rightarrow q)) \rightarrow ((q \rightarrow r) \rightarrow (p \rightarrow r)))) \quad (L1)$$

$$(11)(p \rightarrow q) \rightarrow (((q \rightarrow r) \rightarrow (p \rightarrow q)) \rightarrow ((q \rightarrow r) \rightarrow (p \rightarrow r))) \quad MP(9)(10)$$

$$(12)((p \rightarrow q) \rightarrow (((q \rightarrow r) \rightarrow (p \rightarrow q)) \rightarrow ((q \rightarrow r) \rightarrow (p \rightarrow r)))) \rightarrow (((p \rightarrow q) \rightarrow ((q \rightarrow r) \rightarrow (p \rightarrow q))) \rightarrow ((p \rightarrow q) \rightarrow ((q \rightarrow r) \rightarrow (p \rightarrow r)))) \quad (L2)$$

$$(13)((p \rightarrow q) \rightarrow ((q \rightarrow r) \rightarrow (p \rightarrow q))) \rightarrow ((p \rightarrow q) \rightarrow ((q \rightarrow r) \rightarrow (p \rightarrow r))) \quad MP(11)(12)$$

$$(14)(p \rightarrow q) \rightarrow ((q \rightarrow r) \rightarrow (p \rightarrow q)) \quad (L1)$$

$$(15)(p \rightarrow q) \rightarrow ((q \rightarrow r) \rightarrow (p \rightarrow r)) \quad MP(13)(14)$$

双否律的直接证明

$$(1)\neg\neg p \rightarrow ((\neg\neg p \rightarrow \neg\neg p) \rightarrow \neg\neg p) \quad (L1)$$

$$(2)(\neg\neg p \rightarrow ((\neg\neg p \rightarrow \neg\neg p) \rightarrow \neg\neg p)) \rightarrow ((\neg\neg p \rightarrow (\neg\neg p \rightarrow \neg\neg p)) \rightarrow$$

- ($\neg \neg p \rightarrow \neg \neg p$) (L2)
- (3)($\neg \neg p \rightarrow (\neg \neg p \rightarrow \neg \neg p)$) $\rightarrow (\neg \neg p \rightarrow \neg \neg p)$ MP(1)(2)
- (4) $\neg \neg p \rightarrow (\neg \neg p \rightarrow \neg \neg p)$ (L1)
- (5) $\neg \neg p \rightarrow \neg \neg p$ MP(3)(4)
- (6) $\neg \neg p \rightarrow (\neg \neg \neg \neg p \rightarrow \neg \neg p)$ (L1)
- (7)($\neg \neg \neg \neg p \rightarrow \neg \neg p$) $\rightarrow (\neg p \rightarrow \neg \neg \neg p)$ (L3)
- (8)(($\neg \neg \neg \neg p \rightarrow \neg \neg p$) $\rightarrow (\neg p \rightarrow \neg \neg \neg p)$) $\rightarrow (\neg \neg p \rightarrow ((\neg \neg \neg \neg p \rightarrow \neg \neg p) \rightarrow (\neg p \rightarrow \neg \neg \neg p)))$ (L1)
- (9) $\neg \neg p \rightarrow ((\neg \neg \neg \neg p \rightarrow \neg \neg p) \rightarrow (\neg p \rightarrow \neg \neg \neg p))$ MP(7)(8)
- (10)($\neg \neg p \rightarrow ((\neg \neg \neg \neg p \rightarrow \neg \neg p) \rightarrow (\neg p \rightarrow \neg \neg \neg p))$) $\rightarrow ((\neg \neg p \rightarrow (\neg \neg \neg \neg p \rightarrow \neg \neg p)) \rightarrow (\neg \neg p \rightarrow (\neg p \rightarrow \neg \neg \neg p)))$ (L2)
- (11)($\neg \neg p \rightarrow (\neg \neg \neg \neg p \rightarrow \neg \neg p)$) $\rightarrow (\neg \neg p \rightarrow (\neg p \rightarrow \neg \neg \neg p))$ MP(9)(10)
- (12) $\neg \neg p \rightarrow (\neg \neg \neg \neg p \rightarrow \neg \neg p)$ (L1)
- (13) $\neg \neg p \rightarrow (\neg p \rightarrow \neg \neg \neg p)$ MP(11)(12)
- (14)($\neg p \rightarrow \neg \neg \neg p$) $\rightarrow (\neg \neg p \rightarrow p)$ (L3)
- (15)(($\neg p \rightarrow \neg \neg \neg p$) $\rightarrow (\neg \neg p \rightarrow p)$) $\rightarrow (\neg \neg p \rightarrow ((\neg p \rightarrow \neg \neg \neg p) \rightarrow (\neg \neg p \rightarrow p)))$ (L1)
- (16) $\neg \neg p \rightarrow ((\neg p \rightarrow \neg \neg \neg p) \rightarrow (\neg \neg p \rightarrow p))$ MP(14)(15)
- (17)($\neg \neg p \rightarrow ((\neg p \rightarrow \neg \neg \neg p) \rightarrow (\neg \neg p \rightarrow p))$) $\rightarrow ((\neg \neg p \rightarrow (\neg p \rightarrow \neg \neg \neg p)) \rightarrow (\neg \neg p \rightarrow (\neg \neg p \rightarrow p)))$ (L2)
- (18)($\neg \neg p \rightarrow (\neg p \rightarrow \neg \neg \neg p)$) $\rightarrow (\neg \neg p \rightarrow (\neg \neg p \rightarrow p))$ MP(16)(17)
- (19) $\neg \neg p \rightarrow (\neg \neg p \rightarrow p)$ MP(13)(18)
- (20)($\neg \neg p \rightarrow (\neg \neg p \rightarrow p)$) $\rightarrow ((\neg \neg p \rightarrow \neg \neg p) \rightarrow (\neg \neg p \rightarrow p))$ (L2)
- (21)($\neg \neg p \rightarrow \neg \neg p$) $\rightarrow (\neg \neg p \rightarrow p)$ MP(19)(20)
- (22) $\neg \neg p \rightarrow p$ MP(5)(21)

第二双否律的直接证明

- (1) $\neg \neg \neg p \rightarrow ((\neg \neg \neg p \rightarrow \neg \neg \neg p) \rightarrow \neg \neg \neg p)$ (L1)
- (2)($\neg \neg \neg p \rightarrow ((\neg \neg \neg p \rightarrow \neg \neg \neg p) \rightarrow \neg \neg \neg p)$) $\rightarrow ((\neg \neg \neg p \rightarrow (\neg \neg \neg p \rightarrow \neg \neg \neg p)) \rightarrow (\neg \neg \neg p \rightarrow \neg \neg \neg p))$ (L2)
- (3)($\neg \neg \neg p \rightarrow (\neg \neg \neg p \rightarrow \neg \neg \neg p)$) $\rightarrow (\neg \neg \neg p \rightarrow \neg \neg \neg p)$ MP(1)(2)
- (4) $\neg \neg \neg p \rightarrow (\neg \neg \neg p \rightarrow \neg \neg \neg p)$ (L1)
- (5) $\neg \neg \neg p \rightarrow \neg \neg \neg p$ MP(3)(4)

$$(6) \neg \neg \neg p \rightarrow (\neg \neg \neg \neg \neg p \rightarrow \neg \neg \neg p) \quad (L1)$$

$$(7) (\neg \neg \neg \neg \neg p \rightarrow \neg \neg \neg p) \rightarrow (\neg \neg p \rightarrow \neg \neg \neg \neg p) \quad (L3)$$

$$(8) ((\neg \neg \neg \neg \neg p \rightarrow \neg \neg \neg p) \rightarrow (\neg \neg p \rightarrow \neg \neg \neg \neg p)) \rightarrow (\neg \neg \neg p \rightarrow ((\neg \neg \neg \neg \neg p \rightarrow \neg \neg \neg p) \rightarrow (\neg \neg p \rightarrow \neg \neg \neg \neg p))) \quad (L1)$$

$$(9) \neg \neg \neg p \rightarrow ((\neg \neg \neg \neg \neg p \rightarrow \neg \neg \neg p) \rightarrow (\neg \neg p \rightarrow \neg \neg \neg \neg p)) MP(7)(8)$$

$$(10) (\neg \neg \neg p \rightarrow ((\neg \neg \neg \neg \neg p \rightarrow \neg \neg \neg p) \rightarrow (\neg \neg p \rightarrow \neg \neg \neg \neg p))) \rightarrow ((\neg \neg \neg p \rightarrow (\neg \neg \neg \neg \neg p \rightarrow \neg \neg \neg p)) \rightarrow (\neg \neg \neg p \rightarrow (\neg \neg p \rightarrow \neg \neg \neg \neg p))) \quad (L2)$$

$$(11) (\neg \neg \neg p \rightarrow (\neg \neg \neg \neg \neg p \rightarrow \neg \neg \neg p)) \rightarrow (\neg \neg \neg p \rightarrow (\neg \neg p \rightarrow \neg \neg \neg \neg p)) \quad MP(9)(10)$$

$$(12) \neg \neg \neg p \rightarrow (\neg \neg \neg \neg \neg p \rightarrow \neg \neg \neg p) \quad (L1)$$

$$(13) \neg \neg \neg p \rightarrow (\neg \neg p \rightarrow \neg \neg \neg \neg p) \quad MP(11)(12)$$

$$(14) (\neg \neg p \rightarrow \neg \neg \neg \neg p) \rightarrow (\neg \neg \neg p \rightarrow \neg p) \quad (L3)$$

$$(15) ((\neg \neg p \rightarrow \neg \neg \neg \neg p) \rightarrow (\neg \neg \neg p \rightarrow \neg p)) \rightarrow (\neg \neg \neg p \rightarrow ((\neg \neg p \rightarrow \neg \neg \neg \neg p) \rightarrow (\neg \neg \neg p \rightarrow \neg p))) \quad (L1)$$

$$(16) \neg \neg \neg p \rightarrow ((\neg \neg p \rightarrow \neg \neg \neg \neg p) \rightarrow (\neg \neg \neg p \rightarrow \neg p)) \quad MP(14)(15)$$

$$(17) (\neg \neg \neg p \rightarrow ((\neg \neg p \rightarrow \neg \neg \neg \neg p) \rightarrow (\neg \neg \neg p \rightarrow \neg p))) \rightarrow ((\neg \neg \neg p \rightarrow (\neg \neg p \rightarrow \neg \neg \neg \neg p)) \rightarrow (\neg \neg \neg p \rightarrow (\neg \neg \neg p \rightarrow \neg p))) \quad (L2)$$

$$(18) (\neg \neg \neg p \rightarrow (\neg \neg p \rightarrow \neg \neg \neg \neg p)) \rightarrow (\neg \neg \neg p \rightarrow (\neg \neg \neg p \rightarrow \neg p)) \quad MP(16)(17)$$

$$(19) \neg \neg \neg p \rightarrow (\neg \neg \neg p \rightarrow \neg p) \quad MP(13)(18)$$

$$(20) (\neg \neg \neg p \rightarrow (\neg \neg \neg p \rightarrow \neg p)) \rightarrow ((\neg \neg \neg p \rightarrow \neg \neg \neg p) \rightarrow (\neg \neg \neg p \rightarrow \neg p)) \quad (L2)$$

$$(21) (\neg \neg \neg p \rightarrow \neg \neg \neg p) \rightarrow (\neg \neg \neg p \rightarrow \neg p) \quad MP(19)(20)$$

$$(22) \neg \neg \neg p \rightarrow \neg p \quad MP(5)(21)$$

$$(23) (\neg \neg \neg p \rightarrow \neg p) \rightarrow (p \rightarrow \neg \neg p) \quad (L3)$$

$$(24) p \rightarrow \neg \neg p \quad MP(22)(23)$$

[illegible]

- (28) $(\neg\neg\neg(p \rightarrow q) \rightarrow \neg\neg\neg(p \rightarrow q)) \rightarrow (\neg\neg\neg(p \rightarrow q) \rightarrow \neg(p \rightarrow q))$ MP(26)(27)
 (29) $\neg\neg\neg(p \rightarrow q) \rightarrow \neg(p \rightarrow q)$ MP(12)(28)
 (30) $(\neg\neg\neg(p \rightarrow q) \rightarrow \neg(p \rightarrow q)) \rightarrow ((p \rightarrow q) \rightarrow \neg\neg(p \rightarrow q))$ (L3)
 (31) $(p \rightarrow q) \rightarrow \neg\neg(p \rightarrow q)$ MP(29)(30)
 (32) $((p \rightarrow q) \rightarrow \neg\neg(p \rightarrow q)) \rightarrow (\neg p \rightarrow ((p \rightarrow q) \rightarrow \neg\neg(p \rightarrow q)))$ (L1)
 (33) $\neg p \rightarrow ((p \rightarrow q) \rightarrow \neg\neg(p \rightarrow q))$ MP(31)(32)
 (34) $(\neg p \rightarrow ((p \rightarrow q) \rightarrow \neg\neg(p \rightarrow q))) \rightarrow ((\neg p \rightarrow (p \rightarrow q)) \rightarrow (\neg p \rightarrow \neg\neg(p \rightarrow q)))$ (L2)
 (35) $(\neg p \rightarrow (p \rightarrow q)) \rightarrow (\neg p \rightarrow \neg\neg(p \rightarrow q))$ MP(33)(34)
 (36) $\neg p \rightarrow \neg\neg(p \rightarrow q)$ MP(8)(35)
 (37) $(\neg p \rightarrow \neg\neg(p \rightarrow q)) \rightarrow (\neg(p \rightarrow q) \rightarrow p)$ (L3)
 (38) $\neg(p \rightarrow q) \rightarrow p$ MP(36)(37)

$\neg(p \rightarrow q) \rightarrow \neg q$ 直接证明

- (1) $\neg\neg q \rightarrow ((\neg\neg q \rightarrow \neg\neg q) \rightarrow \neg\neg q)$ (L1)
 (2) $(\neg\neg q \rightarrow ((\neg\neg q \rightarrow \neg\neg q) \rightarrow \neg\neg q)) \rightarrow ((\neg\neg q \rightarrow (\neg\neg q \rightarrow \neg\neg q)) \rightarrow (\neg\neg q \rightarrow \neg\neg q))$ (L2)
 (3) $(\neg\neg q \rightarrow (\neg\neg q \rightarrow \neg\neg q)) \rightarrow (\neg\neg q \rightarrow \neg\neg q)$ MP(1)(2)
 (4) $\neg\neg q \rightarrow (\neg\neg q \rightarrow \neg\neg q)$ (L1)
 (5) $\neg\neg q \rightarrow \neg\neg q$ MP(3)(4)
 (6) $\neg\neg q \rightarrow (\neg\neg\neg q \rightarrow \neg\neg q)$ (L1)
 (7) $(\neg\neg\neg q \rightarrow \neg\neg q) \rightarrow (\neg q \rightarrow \neg\neg\neg q)$ (L3)
 (8) $((\neg\neg\neg q \rightarrow \neg\neg q) \rightarrow (\neg q \rightarrow \neg\neg\neg q)) \rightarrow (\neg\neg q \rightarrow ((\neg\neg\neg q \rightarrow \neg\neg q) \rightarrow (\neg q \rightarrow \neg\neg\neg q)))$ (L1)
 (9) $\neg\neg q \rightarrow ((\neg\neg\neg q \rightarrow \neg\neg q) \rightarrow (\neg q \rightarrow \neg\neg\neg q))$ MP(7)(8)
 (10) $(\neg\neg q \rightarrow ((\neg\neg\neg q \rightarrow \neg\neg q) \rightarrow (\neg q \rightarrow \neg\neg\neg q))) \rightarrow ((\neg\neg q \rightarrow (\neg\neg\neg q \rightarrow \neg\neg q)) \rightarrow (\neg\neg q \rightarrow (\neg q \rightarrow \neg\neg\neg q)))$ (L2)
 (11) $(\neg\neg q \rightarrow (\neg\neg\neg q \rightarrow \neg\neg q)) \rightarrow (\neg\neg q \rightarrow (\neg q \rightarrow \neg\neg\neg q))$ MP(9)(10)
 (12) $\neg\neg q \rightarrow (\neg\neg\neg q \rightarrow \neg\neg q)$ (L1)
 (13) $\neg\neg q \rightarrow (\neg q \rightarrow \neg\neg\neg q)$ MP(11)(12)
 (14) $(\neg q \rightarrow \neg\neg\neg q) \rightarrow (\neg\neg q \rightarrow q)$ (L3)
 (15) $((\neg q \rightarrow \neg\neg\neg q) \rightarrow (\neg\neg q \rightarrow q)) \rightarrow (\neg\neg q \rightarrow ((\neg q \rightarrow \neg\neg\neg q) \rightarrow (\neg\neg q \rightarrow q)))$ (L1)
 (16) $\neg\neg q \rightarrow ((\neg q \rightarrow \neg\neg\neg q) \rightarrow (\neg\neg q \rightarrow q))$ MP(14)(15)
 (17) $(\neg\neg q \rightarrow ((\neg q \rightarrow \neg\neg\neg q) \rightarrow (\neg\neg q \rightarrow q))) \rightarrow ((\neg\neg q \rightarrow (\neg q \rightarrow \neg\neg\neg q)) \rightarrow (\neg\neg q \rightarrow (\neg\neg q \rightarrow q)))$ (L2)
 (18) $(\neg\neg q \rightarrow (\neg q \rightarrow \neg\neg\neg q)) \rightarrow (\neg\neg q \rightarrow (\neg\neg q \rightarrow q))$ MP(16)(17)
 (19) $\neg\neg q \rightarrow (\neg\neg q \rightarrow q)$ MP(13)(18)
 (20) $(\neg\neg q \rightarrow (\neg\neg q \rightarrow q)) \rightarrow ((\neg\neg q \rightarrow \neg\neg q) \rightarrow (\neg\neg q \rightarrow q))$ (L2)
 (21) $(\neg\neg q \rightarrow \neg\neg q) \rightarrow (\neg\neg q \rightarrow q)$ MP(19)(20)
 (22) $\neg\neg q \rightarrow q$ MP(5)(21)

- [illegible]

- (51) $(\neg\neg\neg(p \rightarrow q) \rightarrow \neg(p \rightarrow q)) \rightarrow ((p \rightarrow q) \rightarrow \neg\neg(p \rightarrow q))$ (L3)
- (52) $(p \rightarrow q) \rightarrow \neg\neg(p \rightarrow q)$ MP(50)(51)
- (53) $((p \rightarrow q) \rightarrow \neg\neg(p \rightarrow q)) \rightarrow (\neg\neg q \rightarrow ((p \rightarrow q) \rightarrow \neg\neg(p \rightarrow q)))$ (L1)
- (54) $\neg\neg q \rightarrow ((p \rightarrow q) \rightarrow \neg\neg(p \rightarrow q))$ MP(52)(53)
- (55) $(\neg\neg q \rightarrow ((p \rightarrow q) \rightarrow \neg\neg(p \rightarrow q))) \rightarrow ((\neg\neg q \rightarrow (p \rightarrow q)) \rightarrow (\neg\neg q \rightarrow \neg\neg(p \rightarrow q)))$
(L2)
- (56) $(\neg\neg q \rightarrow (p \rightarrow q)) \rightarrow (\neg\neg q \rightarrow \neg\neg(p \rightarrow q))$ MP(54)(55)
- (57) $\neg\neg q \rightarrow \neg\neg(p \rightarrow q)$ MP(28)(56)
- (58) $(\neg\neg q \rightarrow \neg\neg(p \rightarrow q)) \rightarrow (\neg(p \rightarrow q) \rightarrow \neg q)$ (L3)
- (59) $\neg(p \rightarrow q) \rightarrow \neg q$ MP(57)(58)

否定肯定律直接证明

- (1) $\neg p \rightarrow (\neg(p \rightarrow (\neg p \rightarrow p)) \rightarrow \neg p)$ (L1)
- (2) $(\neg(p \rightarrow (\neg p \rightarrow p)) \rightarrow \neg p) \rightarrow (p \rightarrow \neg(p \rightarrow (\neg p \rightarrow p)))$ (L3)
- (3) $((\neg(p \rightarrow (\neg p \rightarrow p)) \rightarrow \neg p) \rightarrow (p \rightarrow \neg(p \rightarrow (\neg p \rightarrow p)))) \rightarrow (\neg p \rightarrow ((\neg(p \rightarrow (\neg p \rightarrow p)) \rightarrow \neg p) \rightarrow (p \rightarrow \neg(p \rightarrow (\neg p \rightarrow p)))))$ (L1)
- (4) $\neg p \rightarrow ((\neg(p \rightarrow (\neg p \rightarrow p)) \rightarrow \neg p) \rightarrow (p \rightarrow \neg(p \rightarrow (\neg p \rightarrow p))))$ (2) (3) MP
- (5) $(\neg p \rightarrow ((\neg(p \rightarrow (\neg p \rightarrow p)) \rightarrow \neg p) \rightarrow (p \rightarrow \neg(p \rightarrow (\neg p \rightarrow p))))) \rightarrow ((\neg p \rightarrow (\neg(p \rightarrow (\neg p \rightarrow p)) \rightarrow \neg p)) \rightarrow (\neg p \rightarrow (p \rightarrow \neg(p \rightarrow (\neg p \rightarrow p)))))$ (L2)
- (6) $(\neg p \rightarrow (\neg(p \rightarrow (\neg p \rightarrow p)) \rightarrow \neg p)) \rightarrow (\neg p \rightarrow (p \rightarrow \neg(p \rightarrow (\neg p \rightarrow p))))$ (4) (5) MP
- (7) $\neg p \rightarrow (p \rightarrow \neg(p \rightarrow (\neg p \rightarrow p)))$ (1) (6) MP
- (8) $(\neg p \rightarrow (p \rightarrow \neg(p \rightarrow (\neg p \rightarrow p)))) \rightarrow ((\neg p \rightarrow p) \rightarrow (\neg p \rightarrow \neg(p \rightarrow (\neg p \rightarrow p))))$ (L2)
- (9) $(\neg p \rightarrow p) \rightarrow (\neg p \rightarrow \neg(p \rightarrow (\neg p \rightarrow p)))$ (7) (8) MP
- (10) $(\neg p \rightarrow \neg(p \rightarrow (\neg p \rightarrow p))) \rightarrow ((p \rightarrow (\neg p \rightarrow p)) \rightarrow p)$ (L3)
- (11) $((\neg p \rightarrow \neg(p \rightarrow (\neg p \rightarrow p))) \rightarrow ((p \rightarrow (\neg p \rightarrow p)) \rightarrow p)) \rightarrow ((\neg p \rightarrow p) \rightarrow ((\neg p \rightarrow \neg(p \rightarrow (\neg p \rightarrow p))) \rightarrow ((p \rightarrow (\neg p \rightarrow p)) \rightarrow p)))$ (L1)
- (12) $(\neg p \rightarrow p) \rightarrow ((\neg p \rightarrow \neg(p \rightarrow (\neg p \rightarrow p))) \rightarrow ((p \rightarrow (\neg p \rightarrow p)) \rightarrow p))$ (10) (11) MP
- (13) $((\neg p \rightarrow p) \rightarrow ((\neg p \rightarrow \neg(p \rightarrow (\neg p \rightarrow p))) \rightarrow ((p \rightarrow (\neg p \rightarrow p)) \rightarrow p))) \rightarrow (((\neg p \rightarrow p) \rightarrow (\neg p \rightarrow \neg(p \rightarrow (\neg p \rightarrow p)))) \rightarrow ((\neg p \rightarrow p) \rightarrow ((p \rightarrow (\neg p \rightarrow p)) \rightarrow p)))$ (L2)
- (14) $((\neg p \rightarrow p) \rightarrow (\neg p \rightarrow \neg(p \rightarrow (\neg p \rightarrow p)))) \rightarrow ((\neg p \rightarrow p) \rightarrow ((p \rightarrow (\neg p \rightarrow p)) \rightarrow p))$ (12) (13) MP
- (15) $(\neg p \rightarrow p) \rightarrow ((p \rightarrow (\neg p \rightarrow p)) \rightarrow p)$ (9) (14) MP
- (16) $((\neg p \rightarrow p) \rightarrow ((p \rightarrow (\neg p \rightarrow p)) \rightarrow p)) \rightarrow (((\neg p \rightarrow p) \rightarrow (p \rightarrow (\neg p \rightarrow p))) \rightarrow ((\neg p \rightarrow p) \rightarrow p))$ (L2)
- (17) $((\neg p \rightarrow p) \rightarrow (p \rightarrow (\neg p \rightarrow p))) \rightarrow ((\neg p \rightarrow p) \rightarrow p)$ (15) (16) MP
- (18) $(\neg p \rightarrow p) \rightarrow (p \rightarrow (\neg p \rightarrow p))$ (L1)
- (19) $(\neg p \rightarrow p) \rightarrow p$ (17) (18) MP \square